

EOS

GUSTAV ADOLFI GÜMN. ÖPPURKIRI

TOIMETUS: HELMUT BÖTKER, SULO KAART, MIHKEL LIIKANE

IV aasta

KEVAD

1934/1935

E. SÖVVANG

Mullalt päikesesse

Sydant, sydant tõsta tahan
mullalt päikesesse!
Hääbun aga nagu rahuus
mulla väikusesse.

Syda, syda — pole soojal
suvel piiri säääl:
palju valgust, palju tuuli,
välgusärast piirat pääd.

Syda, syda ahelates,
ära lakka ihkamast
yles, yles pysimata
kiuste kõike vihkamist.

Syda, syda, tõuse, tungi
mullalt päikesesse!
Ryypa kõrgustike tarmu
hinge väikusesse!

Raamatuid iga teaduse alalt, eriti välismaa kirjandust

saksa, vene, prantsuse ning inglise keeltes.

Ilukirjandust, kooliraamatuid, raamatuid noorsoole

Kodu- ja välismaa ajakirjade ja raamatute tellimiste kiire ja korralik täitmine.

Nõudke hinnata prospekte ja teadaandeid uudiste kohta. Järelepärimistele vastame viibimata.

= **Võõrkeelne raamatukogu.** =

Raamatukauplus

Kluge & Ströhm

Pikk tän. 9,
postkast 101,
Tallinn.

Odavalt ostate

fotoaparaadi

ja kõik fototarbed

K. Sillam'i
fotoärist

Viru 11, Tallinn

Õppureile kasulikem

fotoaparaadi

ostukoht

Aug. Tanseri

Vene tän. 7

Kõik raamatud,

mida õppur peab lugema,
leiate

F. Wassermann'i
raamatukaupluses

Tallinn, Pikk tän. 7, tel. 433-48

Nõudke maksuta katalooge!

Kevadhooajaks

soovitame odava hinnaga

fotoaparaate

Järelmaks võimaldatud

EOTO-ÄRI
ERNST FELDT

TALLINN, VANATURG 6

HELMUT BÖTKER

Milleks kohustab Eesti riiklik iseseisvus meie noorsugu?

Arutlev dialoog.

HaSoMini poolt korraldatud esimesel üleriigilisel gümnaasiumilõpetajate kirjandite-võistlusel esimese auhinna saanud kirjutis.

(Pooltühi päälinna suunduv raudteeva-
gun talvisel õhtupoolikul. Istuvad vasta-
misi akna all koolimütsis nooruk ja raa-
matuisse süvenenud neiü. Konduktor on
kontrollinud piletid ja väljunud.)

Nooruk. Vabandage, Teilgi on prii-
pilet ja Teiegi sõidate päälinna. Kas mitte
keskkoolide abiturientide kirjandite-võist-
lusele nagu minagi?

Neiu. Imelik, et mul varem ei tulnud
mõte, et Teie võite sõita päälinna samal
otstarbel, pääleegi on Teil koolimüts pääs.

Nooruk. Huvitav kokkusattumus. Sõi-
dame mõlemad päälinna riiklikule kirjan-
dite-võistlusele. Sõidame läbi talviste met-
sade, läbi pühapäevaselt puhkavate kes-
kuste. Alles eile kihas kõikjal töö, homme
töötatakse edasi, ent täna on puhkus.

Neiu. Kuid puhkepäeval tehakse hin-
nanguid tehtud töö kohta, kogutakse uut
julgust ja tarmu veel suuremaiks tegudeks.

Nooruk. Pühapäeval mõteldakse kau-
geleulatuvaid mõtteid, juureldakse argipäe-
vase rühkimise põhjusi ja tulemusi. Ja
minulgi tuleb isu mõtelda põhjalikke mõt-
teid. Noor inimene küll ei armasta mõtelda
ega juurelda, ta tahab ainult teotseda,
lakkamatult töötada iseenda ja oma kodu-
maa kasuks.

Neiu. Kuid kas noores inimeses on
tungi töötada kodumaa kasuks? Kui palju
mõtleb noorur kodumaale, kui ta rühib
ning rähkleb isatalus või teeb masinlikke
liigtusi töökojas, vabrikus? On ju ainult
väike osa noorust koondunud organisat-
sioonesse, mis on küll peaaegu üldiselt
isamaaliselt hingestatud. Aga enamik noori
pärast koolipingist lahkumist siirdub kohe
vaimu ning keha väsitavasse, nürstavasse
leivateenistusse. Valdavam osa noori ei
mõtle ühiskondlikke mõtteid ega kavatse
isamaalisi tegusid.

Nooruk. Ma julgen rääkida otse vas-
tupidist, julgen väita, et noortes on hoo-
pis rohkem isamaalsust kui vanades, kuigi
noored ei harrasta sellega paraaditsemist.
Te näete ainult noorsoo välist ilmet, koort,
kuna tuum, sisemine tuli jääb Teile mär-
gatamatuks. Ma mõlen, et ma ei eksi,
kui arvan tajuvat iga noore hinges alati
hõõguva sädeme, isamaalsuse sädeme,
mis on vaba kõigest ebapuhtast ning võlt-
sist. Noore inimese isamaalsus hingitseb
sügaval põues, ei loida petliku raketina
tema välimuses ega sätenda hoopleva sõ-
nana tema suus. Kuid on aegu, millal
see säde süttib, plahvatab leegiks, ümb-
ritseb noort tulise lõõmana, sunnib suu-

rele teole, rahvuslikule teole. Tarvitseb vaid meenutada Vabadussõda, millest noored võtsid osa kiindumusega, andumusega, jättes oma igapäevased toimingud ning askeldused ja tunnustades oma tegevuses ainult üht eesmärki — kodumaa iseseisvust.

Neiu. Kuid kas ei oleks mitte viljastavam kodumaale ning õilistavam noorele endale, et need läitumised toimuksid ilma suuremate vaheaegadeta, järjekindlalt teatavail tähtajul? Siis saaks see väike säde noores rinnas uut elujõudu, siis avaldaks ta oma mõju noore inimese igapäevastele toimingutele, et neilgi oleks alati üks ning sama eesmärk — kodumaa hüvangu.

Nooruk. Nõnda see ongi tegelikus elus: on tähtpäevi, millal nii noored kui vanad värskendavad oma rahvuslikke tundeid ning suurendavad isamaalist teoindu. Eks me tule ju kokku ühel või teisel tähtpäeval, nagu Vabaduspäeval või Võidupühal, ja eks me siis hõiska isamaalisi laule, mis on viinud meie vanemaid suurtele tegudele, eks me kuula siis rahvuslikke kõnesid, mis räägivad kohustustest meie maa ja tema iseseisvuse vastu.

Neiu. Andestage, et katkestan Teie kõneluse isamaalsust süvendavaist tähtpäevist, aga ma tahtsin Teilt küsida: mis Te arvate, milleks kohustab Eesti iseseisvust meid, noori?

Nooruk. Ma vastaksin Teile Teie omade sõnadega: Eesti riiklik iseseisvus kohustab noorurit kandma rinnas sädet, rahvustundest õhkuvat tulesädet, mis mitte ainult ei õhuta rahvuslikule teole, vaid annab ka igale tavalisele teole rahvusliku suuna. Teiste sõnadega: meie riiklik iseseisvus kohustab meid asetama kõigile oma tegudele ainsa lõppsihi — isamaa hüvangu, ta kohustab olema igal hetkel valvel, et me ise ega meie naabrid ei astuks kas kogemata või meelega mõnd kodumaa iseseisvusele ohtlikku sammu, kuid veel rohkem ta kohustab meid astuma vastu vaenlasele, olgu sisemisele või välisele, kui see ähvardab lämmatada Eesti vabadust. Ma ütleksin: eriti tähtis on kohustus olla valmis kaitsma kodumaa vabadust. Me peame ohverdama oma varanduse, koguni oma elu, kui nõuab seda kodumaa julgeolek ja iseseisvus, sest meie esivanemad on võidelnud iga jalatäie maa eest, on väetanud iga mätast ning küngast oma higi ja verrega, et idaneks ja võrsuks vabaduse taim. Nüüd me peame

olema valmis niisama suureks või suuremakski ohvriks, sest nüüd on hakanud kandma vilja see taim, mida on turgutatatud sajandeid, nüüd on vaja ennastsalgavalt hoolitseda, et ei käiks selle taime pääle kahjulikke tuuli ega sajakas temale hävitavat rahet.

Neiu. Teie silmad sätendavad, Teie hingesädeme isamaalsus vilgub neist. Vaadake, nõnda saame meie, sädemeid kandvad noored, anda tuld edasi, viia sinna, kus ta on raugemas või koguni kustunud, nõnda saame seda teha siis, kui meis endis on hakanud helisema isamaalsed sõnad. Nõnda saame panna teisigi tajuma kohustusi, mis on neile asetanud nende isamaa.

Nooruk. Kuid mitte ainult sõnades ei seisa noore teadliku isamaalase eeskujul, vaid ka tegudes. Me ei saa ju alati kaata suuri eeskujulikke isamaalisi tegusid, ei ole selleks alati võimalusi ega piisa jõudugi. Aga väikesed, lihtsad teod on ikkagi võimalikud. Lihtsad teod, kui neid harrastab iga teadlik noor, annavad kogusummas suure, väärtusliku teo — riikliku iseseisvuse pandi. Mõtlege, kui palju suudaks noorsugu saata korda meie rahvusliku, omapärase kultuuri kasuks, kui iga noor ostaks aastas ühegi väärtuse: see annaks mõjuva tõuke meie rahvusliku kultuuri arenguks. Kui iga noor võtaks omaks juhtlause — tarvita kodumaa tööstussaadusi; milline kindel tugi see oleks meie majanduselu kindlakskujunemisele. Sest riik ei püsi iseseisev ainult püssitikkude varal, vaid riikliku iseseisvuse ning julgeoleku määrab rahva ja riigi kultuuriline ning ökonoomiline iseseisvus, olenematus. Nii siis: isamaalaste lõöksõnade ja tundmusepalangute kõrval ka isamaalisi tegusid, pisitegusid!

Neiu. Mina ei lisaks neile mõjuvaile sõnule enam midagi, ma võtaksin ainult kogu kõneluse ühte lausesse kokku: meie kodumaa riiklik iseseisvus kohustab meid, noori, hoidma hinges alati kiindumust, armastust oma maa vastu, lähtuma kõigis oma tegudes ja toiminguis alati isamaa hüvangu printsiibist, süvendama oma ümbruses rahvustunnet, meenutama kõigile tarbekorral nende suuri kohustusi meie ühise Eesti vastu, kaitsma ning soodustama kõigiti meie kultuuri ja majanduse õitsengut, astuma tarbekorral julgesti välja kodumaa vabaduse kaitseks.

Nooruk. Kummaline: me kõneleme oma kodumaast ja kohustustest tema vastu,

ja nagu meie südamest tulnud sõnade eriliseks toonitamiseks hakkavad äkki paistma päälinna tornid läbi lumise videviku. Tähen-dab: oleme saabumas oma riigi ajju kõr-gele tunnete saatel.

Neiu. Mulle praegu tuli pähe veider mõte: võib-olla homme kirjanditevõistlus-tel peamegi kirjutama neist küsimustest, mida praegu ühiselt arutasime, võib-olla tulebki kirjutada meie noorsoo kohustus-test Eesti riikliku iseseisvuse vastu.

Nooruk. Väga võimalik. Kuid ma ei kirjuta sellest hääd tööd, tean, et ei kir-juta, sest ma tunnen liig hästi, milleks

mind kohustab isemaa iseseisvus, et suu-daksin seda puistata korralikult paberile.

Neiu. Siis võiksite kirjutada meie äsja-sest vestlusest, kirjutada antaval teemil ühe arutleva dialoogi, mis areneb Tallinna suunduvast vagunis kahe kirjandite-võistlu-sele sõitva noore vahel.

Nooruk. Seda ju võiks, aga sellestki tuleks korratu töö. Meie keskustelu oli ju hüplev, loogikavaene, kompositsioonikehv, eriti algus.

(Süvenev vaikus, rataste ühtlane rütm. Vaguniaknast paistab läheneva päälinna torne.)

Mihkel Siifane

Wiis žhurnalistlikku aastat

Kui wiimase ajal G. U. G. poiste kirjaoskus on leidnud üldist tunnustust, siis on ka mitmel pool ha-katud otsima selle ime põhjust. Ilma põhjuseta teata-wasti ei siindiwat maailmas midagi.

Ja imelik küll, on leitud tõesti rohkesti põhjust, aga seda õiget, kust juba koolist väljund ja praegu weel koolis wiibiwad suleliigutajad on saand aratust, seda õiget pole sugugi märgatud.

Mõtlen nimelt õppurite žhurnalistlikku tegewust, kui võib selliselt nimetada kooli ajakirjakeste ja -lehe-keste wabritseerimist. See wabatahtlik waewanäge-mine — kultuuriringi väljaannete toimetamine, pal-jundamine, lewitamine jne. — on olnud esimeseks kooliks kõigile wiimaseil aastail lõpetanuile, kes tegelikult elus pääsnud maksuwelse ajakirjanikena või noorkirjanikena.

Samuti tunnistawad paljud praegused kirjan-duslike huwidega õppurid, et kooli „seitungi“ tege-mine on olnud nende arenemiskäigus ihhels mõju-waimaks teguriks.

Pole seepärast üleliigne peatuda pisut G. U. G. hilisemate õppurkirjade ning -lehtede ja nendega seotud isikute juures, jälgides nende arengut ja tehes arwustawaid märkmeid.

Peab kohe tähendama, et kõik wiimaseil aastail ilmund õppurkirjad ja -lehed on olnud otseses seoses kultuuriring „Koiduga“ kui selle väljaanded.

Juba kultuuriringi esimesel tegewusaastal, nimelt 1928/29. õppeaastal, arutati ringi juhatuses (tookordse esiniku A. Orinberg-Walgma teateil) oma ajakirja väljaandmise küsimust. Aga tegelike sammudeni ei jõutud, kawatjus loeti liig utoopiliseks.

Kuid järgmise õppeaasta teise semestri alul illa-tati gümnaasiste ajakirja „Gose“ esinumbriga, mis kannab tiitelhelhel kirja „Jaauar 1930“, ilmus aga tege-likult mitüigile 10. weebruari.

„Gos“ nr. 1 on formaadis 12×18, 32-leheküljelise mašinkirjas, šhapirografeeritud. Tiraazh oluwwat 100 eksemplari, mitüiduwat uudusena läbi wõrdlemisi ker-gesti. „Gos“ nr. 2 ilmus weebruari samas suuruses, ent juba opalografeerituna. Märtsis ilmus 3/4 (36 lht.), aprillis 5 (32 lht.), mõlemad nr-id opalografeeritud. Nende nr-ite tiraazh oli pisut wähem nr. 1-est, nr. 3/4 aga mitüidi läbi kõigest 50—60 eksemplari.

„Gose“ ajutamise algatajaks ja päätoimetajaks oli „Koidu“ esinik R. Apelberg-Megna, kellele asfisteerisid toimetuses õppurid E. Ullman, R. Kiwirähk, W. Kref-man ja L. Weltbach.

Rohked ning poeetilised saatesõnad „Goses“ nr. 1 ei sisalda palju programmilist. On ainult wihtatud sellele, et „Gos“ tahab kajastada õppuri „mõtteid, soowe igatjust, rõõme, kurbust, ideid, tuld ja waimustust, ottinguid, eksumust, pettumust, proteste, uusi awastust“. Kuid midagi konkreetsemat pole lausutud.

Tõelisel aga sisaldab „Gose“ esimene aastakäik waldawalt noorte kirjanuslike katsetust, mis enamasti abstraktised, sümbolismi, koguni romantilasse kaldu-wad. Luuletajajast W. Järwik (W. Krefman) on tul-nud toime mõninga päris õnnestund wärssiga, kuna R. Tüüding (R. Kiwirähk) on kahwatum. Proosapa-ladest on wäljapaistwaimad „Koidu“ esimese kirjan-duswõistluse auhinna-tööd. R. Apelbergi nowell „Faatum“ (nr. 3/4) ilmutab autori arenend jutusta-misostust, kuna S. Wötler oma „Luulelapses“ (nr. 5) on algajalikum, kobawam, kuigi loomulik anne on loond mõningaid paeluwaid kohti.

Saiaulatustelise ilukirjandusliku oja kõrwal on antud ruumi keele, spordi ja nalja erinurkadele.

Wälimust kaunistawad illustreeritud kaaned ja mõned osawasti joonistatud karrikatuurid (A. Luff).

Üldisel „Gose“ esimene aastakäik, kuigi ta tundub niid hiljem teiste pärawastistega wõreldes kuiwana, ühekülgfena, oli fiiski ilmumisajal küllaltki remolnt-

fiionitjännitaw, kui nõnda wõib ütelda. Igatahes wäärib hindamist tolaeegsete tegelaste julge algatus hakata wälja andma õppurajakirja, samuti ka nende wifadus, mis wõitis kõik ettetulewad raskefud.

1930/31. õppeaastal tabab „Coft“ tagasiminef. Waewu-waewu juudetakse ajakirja wäljastada üksainus number. Selle ainjamagi koostamine ja paljundamine kestis paar kuud, nii et ilmunifil oli fifu juba wananend. Sellest oli ka tingitud leige wastuwõtt õppurkonnas. Ajakiri on wälimufelt lehwem eelmise aasta „Coftest“, (wiletjam paber, lihtjam kaas, tahwatum trüff). 32 lehekülge. Formaat 20×26. Opalografeeritud. Tiraaž 100 ümber, müüdud umbes pool.

Toimetuse koosseifu pole ajakirjale märgitud. Niipalju on teada, et numbri fifu koostamifil oli päätoimetajaks R. Kiwirähk, kes paljundamistööde alates lahkus, andes ruumi T. Indrikfonile. Toimetuse kuulus weel W. Krekman. Teiste toimetustükmete kohta pole fäikind andmeid, ka ei mäleta asjaosalifed, kas nad kuulusif toimetuse wõi olid ainult kaastöölifteks wälispoolst.

Number fifaldab päämifelt kirjanduslikke katsetufi. Õnnestunum on W. Järwiku (W. Krekmani) nowell wärsfides „Kui ulm . . .“, mis kõneleb õppuri felix. ormusonlikust suwefeiklufest. R. Siüidingu (R. Kiwirähki) „Säirimufiga linnaress“ ja S. Rajula (S. Bötteri) „Teotamas koolimüüfi“ tahawad olla humoreskid ent kalduwad liigfekt följetoni. On weel teifigi autoreid, kelle palad on wäheütlewamad.

Rohkesti ruumi on antud arwustustele (arwustatakse „Coft“ eelmifst aastakäiku, teiste koolide õppurajakirju jne.) Sees on ka keele-nurk. Kogu nr-ift on müüdud läbi mõningate keeleuuenbuste tarwitamine (-tet, -nd, -lle), tundub wõõrastaw lõunamurdelife u-inesifwi järjekindel kasutamine. Puudub spordiosa!

Sama õppeaasta teisel femestril oli kawatus anda wälja kooli 300-a. juubeli puhul „Coft“ trükitud erinumber. Koostati toimetus („Koidu“ 1930/31. a. tegewufe aruande andmeil : T. Indrikfon (päätoim.), R. Arman, S. Bötter, W. Krekman, L. Reiman), koostati ka fifu ja hakati waatama ringi trükitwõimaluste järele. Kuigi alul oli lootufi toetustekski, haitufid need hiljem, ainelifed wõimalused kuiwafid kofku, üritus jäigi teostamata.

Samal ajal hellitati teifelaadilifski kawatus — ajalehe wäljaandmifst. See asti nihkus fiski rohkem paigast. Nii ilmus 23. märtsil 1931 „Õppurleht“ nr. 1. Kuid müügile see number ei pääsnud, sest ta konfiskeeriti ringi hooldaja hr. W. Peeti poolst. Konfiskeerimife põhjustafid kirjutiifed, mis walgustafid koolielu ebafoowitawast füljefst. Siiski on fäikind feda „Õppurlehte“ mõni eksemplar. Leht on 4-küljeline, formaat 30×45, opalografeeritud. Sifaldab fissejuhatawa artikli, programmilaadilife luuletife (W. Krekman), karrikatuuri tolaeegfekt abiturientifst E. Pröömifst (S. Lambert) ja rea sõnumeid. Toimetufst pole toodud, kuid kaasaegsete mäletamifst mööda oli

felle koosseis : T. Indrikfon (päätoim.), T. Altermann, W. Krekman, U. Tõnisson.

1931/32. õppeaasta esimesel femestril katsetati „Coft“ III aastakäigu alustamifega, ent paljundamistwahendite kättefaadamatusfe tõttu jäi see kawatus teostamata. Alles II femestri alul õnnestus ringil saada kufsti kasutada fhapirograaft, millel hakati paljundama ajalehte, mitte aga ajakirja, sest „Coft“ wäljaandmife mõte oli wahepääl hülfjatud puhttehnilifstel põhjustel.

Nõnda ilmus 7. III 1932 „Õppurleht“ nr. 1, mil leidub toimetuse kohta waid wäike märke : tegewtoimetajo S. Bötter. Kuid alates 2-ifest nr-ift on toimetus juba kolmeliikmeline : S. Bötter (päätoim.), R. Arman ja L. Reiman. Ajalehte ilmus ülfse 7 nr-ift, wiimane neift kannab daatumit 9. V 1932. Ajaleht ilmus wihuformaadis, üfifinumber fifaldas 6—12 lehekülge. Tiraaž köitus 60—80 eksemplari wahel.

„Õppurlehe“ programm-artiklis mainitakse, et leht „fifaldab õppurite kirjanduslikke katsetufi, annab artikleid ja arwustufi, awaldab algupäraseid joonistufi ja karrikatuure, peab sammu koolifüüdmustega ning palub wärsket informatsiooni, ewib spordimõistatus- ning naljanurgad.“

Tõelifelt kujunes aga nii, et päämifeks fifutäteteks fäid sõnumid koolielust, kuna belletristilifst ja arwustulifste asju awaldati rohkem muufeas.

Artikleift pälwib nimetamifst kõiki numbreid läbi Muti (S. Bötteri) „Reformitud intelligents“. Ilukirjanduslikfekt asjufst tulets mainida „kaasannet“ W. Krekmani nowelli „Militarismi produkt“, mis aga oma ulatuslikkuse tõttu jäi lõpuni ilmunmata. Pääle selle ilmutati weel mõni luuletis. Rohked wested aga ei ewi erilifst wäärtufst.

Kuid mis tegi „Õppurlehe“ populaarseks õppurkonnas, see oli tema informatsiooniiline fülgl. Mahlakalt, humoorfekt kirjutatud ning karrikatuurega warustatud sõnumid ja asjatundlikud sporditeated — need fäid lehe trumbiks. Paiguti aga on kalduatud selles „tahwapäratamifses“ liiale, takerdutud bulwaa-rilehtede zhargooni.

1932/33. õppeaastal „Õppurleht“ ilmub jälle õppurite felfka, andmata kõlawaid loofungeid ja lubamata wõimatut, sest ta teab, et on liig wäike kultuweerimaks. Suuri ideid ja äratamaks õilfäid tegufid... (Õppurleht „Koit“, II aastakäit, nr. 1, 13. X 1932.)

„Õppurleht“ on saand uue nime, on ju toimetustki tulius : U. Oksa (päätoim.), W. Kõnfa, J. Kernof. Aga muu on wana, nii wälimus (fhapirografeeritud, wihuformaati) kui ka fifu. Tahetakse teadlikult läia „Õppurlehe“ jälgedes.

Kuid ometigi ei suudeta rahuldada lugefäid „Koidu“ lewif on äärmifelt wäike. See tuleb kõigepäält lugemifst mittewõimaldawast trükitst. Aga ka fifuft. On kadund eelkäia mahlakus. Refereeritakse fündmuffi lainelt, kuiwalt. Suuakse fisse igasugufeid ofakondi, mis ei huwita lugefäid (leheküljepikkufed koolipidude loetelud, malenurk jne.).

Minufesjed asjad, mis paistawad „Koidus“ pisut filma, on W. Kotase jutukatte „Noorusarmastus“ ja Muti (S. Bötteri) arwustus II tiitarl. gümn. ajakirja „Widewiku“ kohta. Muide wiimane, koolist haiguse tõttu eemalwiibiwalt õppurilt tellitud kirjutus, kutsus wälja tiitarlastega ügeda poleemika.

„Koidu“ selline wirelemine kestis esimese semestri lõpuni, mis ajaks wäljastati wiis numbrit. Siis jäi leht seisma. Korra ta küll weel wilkatas — daatumita, toimetuse nimetamiseta. See oli igatahes weebuari keskel, arwestades sõnumeis toodud kuupäewi. Toimetajana teatatakse nimetada E. Littoweri. See nr. on paljundatud mimeograafil. Sisugi on parem eelmiste „Koitude“ omast. Kuid mingipärast see nr. saq „Koidu“ „luigelauluks“.

Alles 1933/34. õppeaastal suudetakse teha algust „Eose“ III aastakäiguga. Oktoobris ilmub 1. nr., mille on toimetand : E. Littower (päätoim.), S. Bötter N. Grün, G. Puff, A. Sulg, E. Waltman. Nowembris wäljastatakse 2. nr. sama toimetuse poolt. Mõlemad nr-id on wihufirmaadis, 16-küljelised. Teise semestri alul koostatakse ja paljundatakse kolm nr. 3/4, mida aga ei lasta müügilie mõningate wäliste, lugemistafistawate rikete tõttu. Samal ajal laguneb toimetus, alles tüki aja pärast saadakse kokku uus : S. Bötter (päätoim.), W. Griintal, S. Kaart, D. Saar, E. Waltman. Uuendatud sfuga ilmub „Eos“ nr. 3/4 alles märtsis kewadpühiks. Nr. on endises formaadis, 24-küljeline. Need paljundatud „Eosed“ lewisid 80—90 eksemplaris.

Mis puutub nende nelja (õigemini kolme) „Eose“ sfisuse, siis tuleb siinkohal kahtlemata esmajoones mainida huwitawat ning õnnestund ankeeti „Kas on tänapäewa noorsool waimseid huwe?“ („Eos“ nr. 3/4), mis on korraldatud selleks, „et jõuda selgusele, kuiwõrd on õigustet seltskonnas, ajakirjanduses ja mujal esile terkind syydistus praegusaja noorsoole, nagu oleks ta waimset wähewäertuslik, nagu ei ewiks ta waimseid huwe, nagu harrastats ta waldawas enamuses ainult lõbu ja tehafultuuri.“ Ankeedile on wastufjed hangitud wiiekt tuntud kaswatuusteadlafest ja noorsoolafest (N. Kann, A. Warma, J. Tederfon, A. Meikop, R. Dolep), neist kaks esimest on wõetud wastajate ajakirjanduses ilmund artikleist, kuna kolm wiimast on saadud wastajailkt otsejelt.

Edasi wäärib mainimist terve rida tõhusaid kirjutusie : kõigepääkt kooli raamatukoguhoidja hr. B. Werose artikkel „Jooni gümn. põhiraamatulogu ajalooft“ (3/4), siis Kusti-Uadu (S. Bötteri) „Asjata syydistetasse õppureid“ (nr. 1), E. Waltmani „Kas subjektiwne wõi objektiiwne arwustus?“ (nr. 1 ja 2) ning Alfel Lege (G. Puffi) „Uusi woole noorsoo tehafawatufes“ (nr. 2).

Mu kirjanduslikest asjust wõiks esile tõsta wil! A. Walgma kooliainelise lühijutu „Syydlane“ (nr. 1) kõrwal weel E. Waltmani nowelli „Kahfleja“ (nr. 2), J. Potkuri humoreski „Kõnelew tana“ ja A. Neumani miniatüüri „Lunastus“ (mõlcm. nr. 3/4). Luu-

lekatseift on ilmekaim J. Kalmuse pühendus „Surgenewile“ (nr. 3/4).

Kuid need hääid palad moodustawad waid murdosa waadeldawate „Eoste“ sfiforraft, kuna hoopis ulatuslikum on keskpäraste ning nigelate kirjatuükfide esinemine. Sundub, et wäärtusliku materjali nappuse tõttu on haaratud kinni kõigest ettejuhtumust, et aga saada ajakirja täis.

Nende „Eoste“ illustriatiwse osa täitmine on la-

Foto H. Lehepuu

Alutaguse

und E. Waltman-Balloti õsul, kes on tulnud oma ulesandega toime täiesti rahuldawalt. Igatahes piltide (illustriatsiooneid ning karrikatuuride) arwu poolest ületatakse siin kõik eelmiste aastate „Eosed“.

Tehniliselt on astunud suur samm edasi loobumifega ajakirja Shapiro-wõi opalografieerimifeseft ning sfirdumifega mimeograafiele (nr. 1, 2) ja hiljem rotatorile (nr. 3/4). Kiri on selge ning ühtlane, loetaw wähi magi pingutuseta (wõrdle I ja II aastakäiku : kiri kahwatu, kustund, ebahhtlane).

Kuid weel kaugeleulatawama tehnilise edusammu on teind sama aasta aprillis sama toimetuse koostatuna ilmund „Eos“ nr. 5. Nimelt on see „Eos“ triiktitud. 20 lehekülge. Formaati 16×23. Tiraaqsh 250. Lewis ligi 175 efs.

Selle triiktitud „Eose“ sfisu on wähiem mitmekesine kui eelmiste omad. Kuid seewastu on ta kõrgematafemeline, seda eeskätt wil!wil! A. Walgma, R. Kiwi-

rähki ja W. Krekmani kaastöö arvel. Oppurite töist on toodud katked J. Potkuri ja S. Kaarti ÜEMi kirjandusväljalusel auhinnatud novellest. Pääle selle erinurgad — „musiksport“ ja „mõttesport“.

Üldiselt „Coje“ III aastakäigu kohta võib ütelda seda, et ta näitab sisulist mitmekesisust ja tehnilist väljaarenemist.

„seitungitegemine“ siiani. On elatud üle häid ja halbu aegu, tõuse ja mõõnu. Aga mälestus on ikkagi mõnus: On ütlema tuhe tunne meenutada kõiki neid rähklemisi, ütelda muuies: „Mõltsiseid asju kõik on tulnud läbi teha!“ Ja samal ajal tead, et see waew on olnud sulle kasuks, on õpetand omal käel töötama, oma pääga juurdlema.

A. Laidmaa

Varakevad

Möödunud õppeaastal ilmus weel „Seinaleht“, mis püüdis „Oppurlehe“ eeskujul olla mitme-palgelise koolielu peegliks. Satuti küll paiguti õigest juunast kõrwale, sünnitati mitmeidki pahandusi, aga nooruswallatused on ju ikkagi andeksantawad. „Seinalehte“ ilmus 21 nr-it, alates sügisest ja lõpetades kewadega. Tegewtoimetajaid oli õppeaasta jooksul wiis: S. Kaart, J. Kalmus, E. Littower, R. Grün, W. Grünthal.

Sellise waheldusrikkusega on arenend meie kooli

Jääb waid soowida, et „seitungitegemine“ meie koolis ei raugets, waid leiaks itha uusi wiljelejaid, kes omal jõul, ilma wälise hooldamiseta, kaswaksid tööga kokku. Kuigi wähest läheb „wiltu“, kuigi läheb hoopis teifiti, kui lawatseti, siiski siwendab selline isetegewus algatuswõimet ning annab oskusi, kogemusi.

Nii siis: edu uutele „Costele“, „Roitudele“ ja kõigile muunimelistele oppurkirjadele wõi -lehtedele, töötahet pääletulewaille „seitungitegijaike“!

ERICH MAUER

Katkelm G. A. G. Kulturring I OIU kirjandusvõistlusel II auhinna saand jutustusest.

SEE viimane kooliaasta oli Ilmarille kõige vastikum. Keldrikorter oli niiskevõitu ja sellele vaatamata, et nooruk püüdis tuba tuulutada, levis selles ikkagi sumbund lõhnu.

Ja Ilmar evis niivõrd vähe raha, et ei saand tarvilisel määral kütetki osta. Sagedi, kui rahanatuke oli lõpukorral, istus poiss toas, palit seljas ning müts pääs. Kui neil korral tuli õppetükke kirjutada, Ilmar pidi kätt lambi kohal soendama, et saudaks sulevart hoida.

Neil õhtuil ta heitis magama sokes, võttes kahele vaibale lisaks veel mantli. Hommikuil ärgates tõukles meelekohis ning pää oli uimane. Ilmar teadis, et see niiskusest tuli. Ta pani tähele, et kopsudeski pistis nii kahtlaselt, nagu näriks sääl mõni söödik.

Ühel hommikul Robert tuli varem Ilmari juure ja leidis sõbra veel voodist. Ilmar ei jaksand endalt palitut tõsta, sellest Robert sai tõe jälile.

„Tähendab, sul ei ole praegu raha ja sa ei saa kütet osta. Kui tahad sõber olla, siis ütle alati, kui sul midagi puudub. Ise meisterdab mulle alati kirjandeid ja nüüd häbeneb ka veel,“ kurjustas Robert ja läks sõbrale puid tooma. Ta oli kaval end alati Ilmari ees võlgnikuks tegema, sest muidu poleks poiss võtnud temalt midagi vastu.

Sellest päevast alates valvas Robert sõpra ja kui ta aru sai, et mehel on jäl-

legi rahast nappus, siis lõttas ta teda oma nõu ja jõuga aitama.

Ilmar oli talle südamest tänulik selle abi eest ning püüdis omakord sõpra aidata, kus see oli vähegi võimalik. Nõnda poisid lähenesid ikka rohkem-rohkem teineteisele ja tundsid end otse vendadena. Mõnikord nad sattusid küll ägedasse vaidlushoogu, ent riiuks ei arenend see kunagi.

Ühel pärastlõunal Robert läks sõpra jalutama kutsuma, aga see lamas voodis punetava näoga.

„Ära tee sellist ehmund nägu,“ lausus Ilmar. „Mind saadeti koolist koju, jäin haigeks. Olen end vist külmetand siin urkas. Pean paar päeva voodis lebama.“

Robert raputas murelikult pääd ja kutsus oma õe. Viimane tegi Ilmarille kompresse, käskis kuuma piima juua ja andis arstimeid sissevõtuks.

Kogu nädala, millal Ilmar lamas voodis, käis Roberti õde teda vaatamas, kuna sõber ise oli haigelle kogu aja seltsiks. Nende päevade jooksul õppis Ilmar Robertit tõeliselt armastama, nagu oleks ta lihane vend. Ja tänu sõbra ning tema õe hoolitsusele Ilmar võis juba seitsme päeva pärast kooli minna.

Aeg möödus kiiresti, juba hakkasid lõpetajad valmistuma eksameile. Ilmar õppis hoolega ja tema mõjutusel hakkas ka Robert hoogsalt õppima. Nõnda kadus aeg kiiremini kui tavaliselt.

Talv aga sulas ühes lumega päikese

palavate pilkude all, kevad hiilis vargsi koguni lähedalle. Kuid õppureil polnud mahti jälgida looduse meelitusi. Õppimine ning eksamid — need surusid karmilt taustale kevadise romantika. Robert ja Ilmar ei käind enam isegi jalutamas.

„Õppigem, lõputunnistus olgu tulihää!“ oli Ilmar ütelnud. Ja Robert oli olnud sõbra mõttega päri. Kui siis eksamid jõudsid pärale, ei tarvitsend kumbki poistest sugugi karta — nad olid tublisti töötand.

Nõnda saabus koolitöö lõpupäev oma piduliku aktusega. Suures saalis oli oht-rasti suminat ning sagimist. Ilmar istus koos teiste lõpetajatega esireas, otse kõne-tooli vastu.

Selliselt istudes tundus kõik noorukille imelikuna, koguni veidrana. Kunagi oli ta astund väikese poisina sesse ruumi, kunagi ammu, aga ometigi alles äsja. Talle näis, nagu oleks ta korraga, hoopis ruttu, muutund poisijõmmist täismeheks, nii imelühikesena paistis vahemaa kooli tuleku ja siit lahkumise vahel.

Ja Ilmar teadis, et kõik usuvad seda

nõidust, nagu muutuks inimene ainsa hoo-biga poisist meheks. Kui inimesel on käes dokument, tunnistus, alles siis on ta täis-ealine kodanik, täisõiguslik haritlane, aga ilma selleta, kuni viimse hetkeni, oli ta ainult keegi küpsmatu, harimatu poisike.

„... nüüd astute ellu...“ kuulis Ilmar kõnelejat lausuvat.

Kas siis siiani ma polnud elus? Ellu! Mis on olnud senised aastad kui mitte elu? Mis on olnud kõik see vaevlemine ning mure? Kõneleja sõnad tundusid Ilmarille võõraina. . .

Ilmar ei tunnud peagu mingit kurbust koolist lahkumise puhul. Siin polnud tal sõpru õppurite ega õpetajate seas. Viimased — välja arvat mõni üksik — näisid talle külmade ametnikena, kes täidavad ainult oma ülesannet. Aga õppurite seas tal ei olnud sõpru seepärast, et tema ja nende eluvaated olid liig lahkuminevad. Nõnda Ilmar pärast saamist koolist oma dokumendid jättis selle asutuse seljataha, tundmata pisimatki meeleliigutust.

JYRI TALVUR

Minu neid

*Minu neid, too sinisilmne lepatriinu,
minu ymber vuristas ja sätles kaua,
kuni tydimus tal täitis reisipauna.*

Tujutuul mu lähedalt ta ära viinud. . .

*Kaugel minust ta on veetnud pika talve,
teistele ta löönud armulokku — — —
Sellel kevadel taas saame jälle kokku,
kui ju ööd on soojad, lõhnavad ja valged.*

*Pea mu lepatriinu jälle naaseb koju,
kus ma nukker, teda taga iken.*

*Siis saab selgeks minu syda-aken,
õgveneb mu hinge lāngund leinapaju.*

*Neidis mulle nagu õhku sisse puhub,
nõnda kergeks, muretumaks muutub keha.
Ja ma võtan jälle vallatusi teha,
torkan naeru silmadesse, vile suhu.*

JOH. KALMUS

Sammud kaduvikku

*Ma puhut ellu nagu väike hõde,
ei vastust kysimusel: milleks ma;
kas selleks, nagu Sina, väike õde —
kaleidoskoobiliselt kaduda.*

*Mul aastapärle vähe laotud ritta,
ent siiski raugana ma tunnen end.
Ka tantsuaeg ei jätnud tuge, piita,
kust oleks aland oodet tähtis lend.*

*Ju vara tajusin ma Ööde hõbe,
ent tundmatuks jäi Päeva võitev kuld.
Ah! valusalt nyid tunnen seda tõde.
Mu sydamesse paiskund kylma lund.*

*Ei enam kerki kand. Hall raband tiivad;
jäänd muistsed haprad unistused vaid.
Kuid aastad needki lennul ära viivad:
vast kohtume kord säälpool randu, maid.*

Katkelm G. H. G. Kultuurring „Koidu“ kirjandus-
wõistluse II auhinna saand jutustusest.

ALEKS PÖÖL

Pühha puu

„Niid asume asja juure,“ lausus rüütel. „Nagu teate, suruti weriselt maha eestlaste mäis anno Domini 1343 ning rahwast tapeti lugematul arwul. Toofordse ordu-meistri, kõrgeaulise Burchard von Dreynlöwe arwates oli wõetud seega eestlastelt mäisuhimu igaweseks ajaks. Aga wõta näpust! Waata, munt: rahwas ei saa meie usust aru, feda õpetatakse labina keeles, aga rahwas ei mõista feda keelt. Nad pöörduwad tagasi oma isaisade ebaustu. Õpetatakse küll ka mõnel pool tolle ketseri Lutheri ustu, aga see segab weel enam, sest kui härradel wõib olla faks ustu, miks ei tohi siis neil, talupoegadel, olla weel kolmas usk. Nad kogunewad weel ikka õitti „pühade“ puude alla. Sää! nende preestrid, targad, jutustawad neile nende endisest wabadusest. Sää! õhutatatakse neid uuesti haarama relwi ja tõrjuma sakslasi maalt wälja.

„Ka minu maades on üks wana, „pühha“ puu, ka sellegi juures käib rahwast koos. Ütelge, wend, mis pean ma tegema? Kas poleks kohaseim tormata kunagi koosoleku ajal sulastega rahwa sekka ja sünnitada sää! häwitust? Ei, ma arwan, see oleks asjata rahwa ärritamine. Olen juba kawatfend lasta raiuda puu maha, ent ka see wõib ajada inimesi wihale. Seepärast, wend, ma Leid kutsufingi. Rääkige, ande hääd nõu. Te olete alles hiljuti Saksamaalt tulnud, puutusite kokku haritud ringfondadega, tunnete uusimaid woole, ütlege, mis oleks targeim teha minu seisuforras mehel.“

Mõttlikult silitas munt lõuga: „Jaa, me peafime ford lähemalt oluforraga tutwuma. Dlete kunagi käind nende kooswiibimistel? Ei! Ma arwasin ka. Waadake, mis Te mõtlete, kui me lähefime ja kuulafime nende kõnesid?“

Saksatades lõi rüütel endale ratsapiitsjaga wastu sääwikut: „Tore! Jme, et ma ise wole tulnud sellele. Lähme, weel täna, nad on jälle koos. Sulge, see pole kaugel. Sõidame hobustel.“

Rüütel hüppas lauvalt, riputas kilbi rihmaga seljale, pani kätte suured, nahksed, raudkilbikestega kaetud kindad, wõttis siis kaheläe-mõõga paremasse ja sammus munga ees ufje poole. Trepil nad peatusid, hobused toodi ette, mehed istusid neile ja kiiresti ratsutasid nad wärawast wälja.

Rüütel oli kinnitand oma suure mõõga sadulasse. Niid waatas ka imestunult mungale, kelle igast liigutusest nähtus tubli ratsutamisoskus. Wiimaks lausus rüütel: „Munt, Te olete näind warem häid päewi, sest Teie istute hobusel eeskujulikult ja mitte nii, nagu need teised wagatfjad.“

Ohates wastas munt: „Teil on õigus, aga jätame selle! Ma olin ka ford tubli rüütel, aga milleks tuletada meeie wanu taas fordumatuid aegu.“

Munt waifis hetfeks, siis jattas: „Ma arwan, Te peafite feda „pühha“ puud rahwa juuresolekul teotama, nii et rahwas näeks, kui jõuetu on nende jumal.“

„Õigus! Nii ma teen!“ nõustus rüütel tohe.

Edasi mehed ratjutasid waitides.

Jõudnud suure kiwiwareni, rüütel sofi-
stas: „Siin peatumel! Siit veel natuke maad
ja oleme nende kogunemispaiagal, tšs-tšs...“

Rüütel tõstis waitimise märgiks sõrme
suule.

Meheid waitisid ja kuulatasid. Tasa kostis
nendeni eestlasest kõneleja hääl:

„...Meid warjab küll pime öö ja wabadus-
tungal on kustund, aga olge julged, siis
aitab meid ka Taara. Teie, noored mehed,
tõstke üles wabadustungal, süüdate ta ja wal-
gustage temaga kogu rahwast. Süüdate te-
maga põlema kõik orjastajate kojad. Wõtke
eeskuju oma esivanemalt ja andke eeskuju
oma järeltulijale. Üldate ennast ise, siis
aitab teid ka Taara.“

Rahwas kuulas innuga ja nii mõnigi
mees pigistas käe rusikasse.

Rõrk naeratus mängles rüütli huulil:
„Selgooline rahwas, mis?“

Wihastades wastas munt: „Wadate,
rüütel, nad toowad ohwreid eluta puule.
Kuidas Te lepite sellega? See on ju jumala
teotamine! Minge, naeruwäärastage seda
puud.“

Rüütel haaras koha oma suure mõõga ja
sammus puu poole.

Kohkudes tahtis rahwas põgeneda, aga
rüütel sundis neid käsiwal häälel paigale.

Rüütel astus targa ette ja lausus tasa-
sel häälel: „Tark, ja oled effiteel. Taara ei
aita teid, katoliiklaste jumal on ainuke ning
õige jumal. Ma näitan teile koha, et teie
Taara ei saa mulle midagi teha, sest minu
jumal kaitses mind.“

SULO KAART

Aksel Kõmu murrab eksameid

NIINENDITUD lõppklassi kuivand kehaga,
ent mahuka ajuga õppuri Aksel Kõmu
kolbatäide tegeleb *ab initio* igasuguste
tugevajõuliste pärisfilosoofiliste *idee fixe'*-
dega praktilise mõtteteaduse alalt. Prae-
guselgi ajalisel hetkel on ta nendest
vaillutatud. Kavatses nimelt murda kõik
4 eksamit (13. V matemaatikast = M, 17. V
inglise keelest = I, 22. V kodaniku- ja
majandusteadusest = KM ning 25. V eesti
keelest = E), lähtudes loogika loogilisest
seisukohast, et hoiduda seega *en masse*
esiletõusvaist tõbilistest ülepingutustest
eksamite eelpäevil.

Aksel Kõmu, kui tegelikult mõtleja

Nende sõnadega rüütel tõmbas tupest
oma suure mõõga ja sammus hiiglapuu
dõnsusse, paljas mõõt käes.

Kohkund tark läks rüütli taktistama ja
palus: „Härra, ärge tehke seda. Küll Te
näete, Taara karistab Teid selle eest.“

Rüütel ei hoolind targa hoiatusest, waid
astus dõnsusse ja lõi oma hiiglamõõga sinna
püsti. Samal hetkel ta märkas dõnsuse põh-
jal hult pronks-, hõbe- ja isegi kuldrahu,
mis toodud sinna Taarale meelehääks.

Korraga silmas ta muude hulgas ka ühe
tundmatu raha. Tahes seda paremini waa-
delda, wõttis ta käest raudse kinda, lastis
selle kukkuda ja kummardus raha järele.
Järsku tundis ta terawat pistet põidla ja
esimese sõrme wahelisse pehmesse lihha. Um-
ber waadates märkas ta musta rästiku, kes
kiiresti dõnsusest wälja roomas.

Aeglaselt ajas rüütel enda püsti ja wäl-
jus tuifudes dõnsusest. Rüütli nägu oli
wist wäga kohkund, sest tark hüppas karja-
tades eemale. Rüütel ei pannud teda tähe-
legi, waid sammus tuifudes kiwiware poole,
pomisedes korduvalt: „See oli Taara ka-
ristus!“

Rüütli samm jäi ikka aeglasemaks ja
aeglasemaks, kuni lõpuks mees langes sur-
nult munga jalge ette.

Wiimane kohkus, kargas hobusele ja fi-
hutas lossi poole.

Rahwa usf aga kõwenes ikka ja ikka enam
pühise puisse ja Taarasse.

õppur, kavatses end poetada lõppklassist
ellu abstraksemate kombinatsioonvõtetega.
Carpe diem, ütleb Aksel Kõmu ning kõnnib
päikesest-pruunistatuna sügava südame-
vaikusega kevadises pargi- ja alleelooduses
ning muheleb, kui näeb kaasõppurite ränku.
Õpinguid *ab hoc et ab hac*, millest nende
ajupind muutub aina voldilisemaks mõtte-
protsessist & tarkusprogressist.

Kuid Aksel Kõmugi asub *a poco* eksa-
mite sooritamiseks valmistuma, läägetes
silmaterades *aurea mediocritas*.

Kõigepäält lepib kokku kellegi sõber-
õppuriga, ekstraklassilise matemaatikuga
ning telegrafistist isa pojaga, kes mõne

hõbemetallketta kattedeks lubab M-eksamil ette dikteerida morses sulevarre koputus- tega vastu lauaserava kõik lahendatavad ülesanded lahendustes.

Siis tellib E-eksami *bene maxima* andmiseks 5 kr. 45 snt. eest *Töötaja Haritlaste Seltsi Õppurite Abiandmise Sektsioonil* kõigile võimalikele eksamil juhtuda või- vaile kirjanditeemidele sisu ning vormi ja tuubib siis need ajalõhedesse.

I-eksam on Aksel Kõmule tühine asi, kuna keeltele on temal andi, sest juba tema vanaisa, kes oli välja teenind Poola- maal Czestocovas, oli kõnelend vabalt *no-pyecckui*. Päälegi *entre nous soit dit* (loe: aantir nuu ssoa dii, või: olgu oma- vahel üteldud), käib ta alatiselt *Anglo-Estonian Cultural Society* tiitliga klubis keelt praktiseerimas.

KM-iga on olukord veidi keerulisem lahendada. Nii Aksel Kõmu külastab $3\frac{1}{2}$ aristokraatset ning autoriteetsset astroloogi ja vannutatud grafoloogi, võtab osa lühivältestest kollektiivseanssidest, mida korraldab *Eesti Metapsühhilise Ühingu Mediaal- ne Nõuande Kabinett (tyttöjen kanssa)*, lisaks tuhnib sügavas hirromantilises kirjan- duses, kus käsitletakse okultistlikke ja spiritualistlikke probleeme, et seeabil saa- vutada teadvusse väljatõmmatav piletinum- ber KM-eksamil.

Kuid igalt nõuandjalt antakse isesugune vastusarv: 2, 22, 13, 20 ja 7. Nüüd kasu- tab Aksel Kõmu tõsinumbri avastamiseks veel mõningaid prantslasile omaseid *De- vanagari* süstemaatilisi tehinguid. Seega: $2 \cdot 22 + 13 + 20 + 7 = 84$, mis jagatuna eel- dajate arvuga annab „atskoo“, missugune peabki olema eksamil tulev piletinumber.

Ja Aksel Kõmu surubki pileti nr. 21 sisu oma mõistliku mõistusega ajupunt- rasse.

Ad litteram nii valmistub Aksel Kõmu murdma eksameid, pajatades pärast neid- sinatseid ettevalmistusi rahuldatult: *fici quod potui, faciant meliora*.

13. mail k. a. Aksel Kõmu sooritab eksami M-ist. Esimesed 82 min. istub täiesti tegevuseta, ent pärast seda hakkab ta 166 tähte minutis antavaid morsemärke sõnastama eriskummaliselt:

... korda integraal sulg y ruut korda dx plus sadaviiskümmend viis kolman- dikku x kuup miinus ruutjuur neliküm- mend kaks kolmandikku » korrutatud pool y jagatud kaks üks neljandik kuubiga võrdub x korda viiskümmend seitse ... et cetera.

Sic! Määrane oskus, mihukesed enne- kuuldamatud võimed matematiseerida sõ- nades! Muidugi eksamikomisjon paneb puhtsüdamlikult Aksel Kõmule parima hinnangu.

4 päeva hiljem, s. o. 17. mail, tuleb anda ära eksam I-s. Suuline. Pileti tõm- bamise ajalgi närvitseb Aksel Kõmu, kuigi on eksami ettevalmistuse asemel tuntud *AECS* klubis süvenend põhjalikult J. Rum- mo *Kõneoskus*'esse ja E. Kirschenbergi *Esinemise palavik*'ku.

Agas siis käib jääne tõmbetuul läbi Aksel Kõmu avara kolba, kuhjates kõik eksami sooritamiseks vajalikud ja mitte- vajalikud faktid, tõigad, olmad ehk tõsi- asjad kokku ühte selle soppi, mis nüüd tema loomuliku sünnipärase kiire huulte- liikumise kaudu või tõttu eksisteerivad maksvusele.

Be silent or say something better than silent, kõmatas Joy en face. Ent Aksel Kõmu ei vaikind, vaid pajatatas eksami viiele.

Pilet nr. 21 selge ja kõikide pileтите konspektid igaks juhaks taskuvoodri vahel kohal, asub Aksel Kõmu *bona fide* murdma KM-eksamit.

Sirutab nüüd juba kindlamalt käe pi- letilehekeste poole (õigemini nr. 21 järele) ja tõmbab pileti nr. 22...

Lõhki! karjatab Aksel Kõmu, langeb külitli, sest *naturalia non sunt turpia*.

Igatahes pole selge, kas ta sai väi- kese rabanduse või suure minestuse, kuid *de facto* toimetatakse Aksel Kõmu kuidagi õpetajate suitsetamistuppa nahk- sele diivanile + nuuskpiiritus (valem?) + külmaveelapid temperatuuriga $+6^{\circ}$ C.

Et Aksel Kõmu kiiresti oma igapäevase mõistuse juure saabub, jäetakse ta het- keks kooliteenriga *tête-a-tête* iseseisvale ravimisele.

Arutleb Aksel Kõmu ühesilmalist üle- ostmist, otsib siis voodri vahelt konspekti, ja 8 minuti pärast on tal nr. 22 küps vastamiseks, aga 35 minuti möödudes on see improviseeritud nr. 22 KM-eksami- komisjoni ees vuristatud ette. *Laudantur!*

25. mail anno *Domini* MCMXXXV kell 07.58 istub *homo sapiens* Aksel Kõmu endises kloostril refektooriumis, nüüdses gümnaasiumi aulas, kolmanda samba läheduses asetsevale pingile, ja mõni aja- ühik hiljem teatatakse temale ning palju- dele kaasõppuritele E-eksami teem: *Nivel- leeritud motiivid Eesti kirjanike staatilises loomingus*.

Aksel Kõmu kahvatab punetavaks ja alustab siis kirjutamisega. Tsiteerib + fikseerib paberile kõik, mis ostetud 5 kr. 45 snt. eest. Kirjutab 8,73 palvekirjapoozna lehekülge või 293 rida või 3223 sõna või 16 418 tähte. Mõni lapsus *calami* satub

küll sisse, kuid see ei mõjuta töö üldist viielist väärtust.

Säärase furooriga murrabki tulevane pangeenius Aksel Kõmu eksameid, aina murrab, üha murrab, kuni murrab sõnad. *cum laude! Dixi!*

Jakob Kofin

Kultuurring KOIDU feitsmes tegewusaasta

Kultuurring KOIT algas oma tegewust 1934/1935. aastal 1. okt. 1934. a. pääfoosolekuga, kus waliti järgmine juhatus, kes hiljem jagas omawahel ametid: esinik S. Bötter (19 — pääfoosolekul saadud hääle arv), abiesinik S. Kaart (16), kirjur R. Rebas (14), abikirjur W. Beel (14) ja laetur R. Bürger (13). Rewisjonikomisjon waliti järgmises koosseisus: A. Upril (13), J. Grünberg (10) ja E. Schwarz (11). Rew.-kom. esinikuks jäi A. Upril. Määrati kindlaks liikmemaks õppureile 25 snt. ja õpetajaille 1 kr. Wõeti vastu resolutsioonid: 1) tarwiduse korral moodustada alaringe (näite-, ajaloo-, kirjanduse- jne.); 2) anda wälja eelmiste tegewusaastate eestujul õppurite EOS; 3) korraldada referaat-, waidlus-, kirjandus-, muusika- jne. -õhtuid. Koosolekust wõtsid osa ringi wanem hr. W. Wahil ja 23 õppurit.

16. nov. aga lahkus ringi juhatuselt esinik S. Bötter, põhjustades juhatusel kriisi, ning juhatus lahkus täies koosseisus.

Uuel pääfoosolekul 19. nov. kujunes uus juhatus: esinik R. Rebas (30), abiesinik S. Kaart (28), kirjur S. Lutherus (22), abikirjur J. Kofin (12) ja laetur E. Mauer (14). Läbirääkimised olid tagasihoidlikud. Koosolekul olid 41 õppurit ja ringi wanem.

Esinik R. Rebas lahkus 7. detf. Ringi põhikirja alusel langes automaatselt juhatusse selle täiendamiseks pääfoosolekul walitud liikmekanditaat E. Sauenberg. Nüüd kujunes juhatus, kes juhib praegugi ringi tegewust, järgmiselt: esinik S. Kaart, abiesinik S. Lutherus, kirjur J. Kofin, abikirjur E. Sauenberg ja laetur E. Mauer.

Kolmas pääfoosolek peeti 28. jaan. 1935. a., kus päewaforras olid ringi tegewuse- ja kassaaruanend õppeaasta 1. semestril ja ringi uue põhikirja wastuwõtmine ning endise maksuasetus tunnistamine. Läbirääkimised osutusid sõnawõtul kehwiis. Ilmund olid 21 õppurit ja ringi wanem.

Pääle pääfoosolekute (3) on peetud veel juhatusel foosolekuid arwult 15 (kuni tänaseni). Reijt tegewusaasta 1. poolel 8 ja 2. poolel 7.

On korraldatud järgmisi õhtuid: 1) tegewuse a w a õ h t u 19. okt. 1934. a. (esitati õppureilt rida kirjanduslikke algupärandeid ja mitmesuguseid muusikalisi palu; osawõtjaid 50 ümber); 2) k a u n i m e e l e o l u õ h t u 7. nov. (õppurid kandsid ette oma katsetusi ning eesti tuntud kirjanike töid; osawõtjaid üle 50); 3) 14. nov. referaatwaidlusõhtu teemil „Tänapäewa kultuur“ (kõneles S. Lutherus; osawõtjaid üle 30); 4) 29. nov. nooremate õppurite õhtu (osawõtjaid umbes 25), ning samal päewal koos Spordiringiga 5) k ä s i p a l l i w õ i s t l u s õ h t u (osawõtjaid tugewasti 85); 6) 17. detf. referaatwaidlusõhtu teemil „Õppur ja publitsistlik kirjandus (kõneles S. Hansmann; osawõtjaid 25); 7) 29. jaan. 1935. a. w a i d l u s õ h t u koos Kaarli gymni. kultuurringiga wiimase ruumes; refereeris J. Oniks teemil „Õppurkonna waimseist huwest“ (osa wõttis meilt 8 õppurit, kuna Kaarli gymni. umbes 20); 8) 1. weebr. referaatõhtu ühes walguspiltidega, kus kõneles hr. dir. M. Kuusik teemil „Reisielamusi Ungaris ja Tšehhoslowakkias“ (osa wõttis 35 õppurit); 9) 13. weebr. kirjandusreferaatõhtu, kus esitati tuntud maailmakirjanike töid ja 2 kõnet teemidel: „Džingis Kahn“ (D. Kangur) ja „Uusi woole noorsoo lehakaswatuses“ (A. Hansmann); muusikalise osa õhtu kawas täitsid R. Peebo, E. Rumma ja R. Ott (osawõtjaid 50 õppuri ümber); 10) 27. weebr. referaatõhtu walguspiltidega teemil „Ungari elu“ (kõneles 2 ungarlast-maailmatuurit; osa wõttis 35 õppurit); õhtul demonstreeriti ka Ungari rahwamuusikat; 11) referaatõhtu 4. märts. („Koidu“ alaringi, ajalooringi korraldusel), kõneles E. Mauer teemil „Muistne Room“ (osa wõttis 15 õppurit); 12) 11. märts. referaatõhtu

(ajalooring), kus kõneles S. Wilberg teemil „Isaac Newton“ (osawõtjaid 7); 13) 27. märts. kirjandus-muusika õhtu, kus awaldati ka ringi jutustuste wõistluse tulemused (wõitis osa 35 õppuri ümber); selle õhtuga lõpetati ühtlasi ka ringi 1934/1935. õppeaasta tööperiood; 14) 2. apr. ajalooringi referaat-töökoosolek, kus kõneles J. Gutenberg teemil „Tallinna wanad ehitised“, millele järgnes hiljem tutvumiskäik linnas (osawõtjaid 10).

Seega on korraldatud ringi õppeaastasel tööperioodil 14 mitmesugust kultuurõhtut, millest osawõtjate arv kõikus 7 — 85 (kokku 462), kusjuures keskmiselt wõttis igast õhtust osa 33 õppurit.

Pääle selle muu tegewuse hulgas korraldati jutustuste wõistlus, mis kuulutati wälja 18. detf. Wõistlustööde äratoomise tähtpäewaks (21. weebr.) oli saabund 12 kirjandit. Zhüriisse kuulufid õpetajad hr. B. Wahi ja hr. M. Meiusi ning õppurid S. Bötfer, S. Kaart ja M. Liikane. Wõistluse tulemused awaldati 27. märtsil ringi kirjandusõhtul. Auhindu anti wälja 3: II auhind E. Mauer — „Wiimane kooliaasta“ (märksõna „Uti Woole“); II auhind A. Pööli — „Pühapuud“ (märksõna „Alca jacta est“) ja III auhind samuti A. Pööli — „Isade mõel“ (märksõna „Juhan Madalmäe“). Käesolewat wõistlust tuleb pidada igati fordalainuks.

Walmistati ringi liikmeile rinnamärk, mida juba on lewitatud 70 ümber

Astuti kontakti linna Reskraamatukoguga, kus saadi mõningaid foodustusi ringi liikmeile raamatute hantimisel.

Tõdtati wälja ringi uus põhikirj, mis wõeti wastu ringi pääkoosolekul 28. jaan. 1935. a.

Ring ewib ka 3 eritegewusharu: näite-, ajaloo- ja usuringi. Kuigi esimesel, s. o. näiteringil (ajutati 15. detf. 1932. a.), pole wõimalik teotseda pidewalt, mis aga ei olene sugugi asjahuwilistest (A. Neuman, A. Hansmann, S. Wilberg j.t.), fiiski on tehtud omajagu tööd. Nii ring etendas koolipeol 2. detf. A. Eshehomi näidendi „Meie aja kosimine“ igati korralikul. Ringi wanemaks on hr. R. Kress.

Intensiiwselt on töötand aga ajalooring, mille ajutamiskoosolek peeti 25. weebr. 1935. a. 19 õppuri osawõtul. Oma uudusele waatamata on ring pidand juba wõrdlemisi edukalt 3 referaat-töökoosolekut, kus on käsiteldud mitmesuguseid ajaloolisi küsimusi,

mida tunnis ajapuuduse tõttu pole suudetud küllaldaselt määralt selgitada. Ringi juhhib D. Kangur ning ringi wanemaks on hr. W. D raw.

Usuringi ajutamiskoosolek peeti 21. märtsil 1935. a. 18 õppuri osawõtul. Ring wõttis endale eesmärgiks süwendada õppureis usulis-eetilisi tundeid, korraldades referaat-, waidlusõhtuid, palwetunde ja jumalateenistusi. Kawwa kuuluks weel ekskursioonide korraldamine ja osawõtt wastawastulistest konwerentsidest. Ringi wanemaks on usuõpetaja hr. W. P. Koppel, kuna juhatus koostub järgmisest liikmest: esinil E. Koppel, abiesinil E. Schwarz, kirjur S. Hansmann, abikirjur E. Weebo, laekur M. Padu.

Põhjapanewamaks tööks ringi tegewuses on olnud õppurkirja EOSE wäljaandmine. Õppurkirja esimene number (jügistalw 1934), mille toimetajid S. Bötfer, S. Kaart ja R. Rebas, ilmus 18. detf. 1934. a. Et aegkirjaga seotud kulud olid wõrdlemisi suured, siis hangiti nende wähendamiseks mitmesugustest firmadelt kuulutusi. Kuna aga aegkiri ewis erilisel suure lewiku õppurite hulgas, siis selle müügist saadud sum-maga kaeti ülejäänud kulud.

EOSE teise numbri, s. t. käesolewa (lewad 1935), toimetuse koosseisuga S. Bötfer, S. Kaart ja M. Liikane, kulud on eelmisest tunduwalt suuremad, mis tingitud lehekülgede arwu tõstmisest ja suuremast tiraazhist. Kuid et selle numbri sisuline tase on eriti tugew, siis kindlasti on oodata aegkirja weelgi laialdasemat lewikut, misabil oleks tatutaw aegkirja wäljastamine.

Mis puutub ringi liikmeskonda, siis peab mainima, et see on wõrdlemisi arukas, sest küüinib kaugelst pooleteise sajani.

Igasugu kirjandust ostate

A. Keiserman'i

raamatukauplusest

Kinga 6/8, kõnetr. 434-55

G. A. G. sporditaseme tõus

Õppeaasta spordisündmuste ülevaade.

TKSÜ käesolev tegevusaasta, mis algas läind sügisel, on varsti lõpul. TKSÜ juhatus on suutnud teostada oma laiaulatusliku tegevuskava (pidamata on vaid murdmaa-esivõistlused). Mais korraldataval traditsioonilisel TKSÜ banketil võidakse rahuldustundega vaadata tehtud tööle ning jagada välja auhindu — meistrimärke ja -diplomeid.

Tehes kokkuvõtet lõppevast spordihooajast, peab esmalt peatuma sügiseste kergejõustiku-esivõistluste juures. Nagu näitab punktide arvestus, võitsime meie — gustav-adolflased — need võistlused. Omandasime parema kergejõustiklastekooli nime, saades 128,5 punkti Reaalgüm. ja Vestholmi güm. ees, vastavalt 105,6 ja 86,7 punkti. Kui aga vaadata esikohti, siis on neid meil A-klassis vaid üks (Neumani odaheide 50,71), kuna B-klassis ei ole meil ainustki esikohta. Seevastu aga võitsime C-klassi 8-st alast 5 esikohta! Seega töid meile võidu tublid C-kl. poisid. Muidugi on see õigus, ent võitu soodustas rida muidki tegureid. Kui läind aasta kergejõustiku-esivõistluste eel olime oma võidus kindlad ja seda just tippmeeste arvel (Knuut, Saar, Eskusson), siis sel aastal olime suuresti tagasihoidlikumad, sest puudusid seesugused tippmehed. Kuid siiski võitsime ja veel kindlamini! Peab mõnna, et selle võidu puhul evivad teeneid just keskpäraste võimetega õppursporturid, kes südilt, täis võidutahet on võistelnud rind-rinnaga teiste koolide tippmeeste kõrval, platseerudes teistele ja kolmandatele kohtadele. Sellele nähtele võime olla uhked, sest see näitab, et evime ühtlaselt tugeva kergesporturite kandepinna, mitte aga ainult üksikuid tippmehi.

Järgmisena peab mainima pesapalli-esivõistlusi, millel alal olime aga alles lapsekingis. Siin võitis lüüolevalt Reaalgüm., kelle meeskond koostub Tallinna tugevaimate pesapalli-seltside mängijaist.

Kuid seda kindlam oli meie edu jalgpallis, traditsioonilises G.A.G. võidulal. Visa võistluse tulemusel omandasime Jalgpalli Liidu karika jäädavalt. Kardetavaks vastaseks meile oli Vestholmi gümnaasium, kes võib saada tulevikus meie traditsioonile ohtlikuks, sest evib meeskonnas eranditult nooremaid mängijaid. Kuid ka meie meeskonnas oli noori mängijaid, kes esinesid üle ootuste hästi (v. v. Vitisman, v. h. Leinberg, p. ä. Peebo). Loodame aga siiski noorte juurekasvu, kes võiksid vääriliselt asendada vanu — koolist lahkujaid.

Pärast välisvõistluste lõppu algas võimlas kibe ettevalmistus käsipalli-võistlusteks. See populaarne ala on meiegi õppurperes läbilõõnumaid. See on mäng, mis arendab kiirust, vastupidavust, osavust

ja tõsist võistleja-hinge. Võrdsel mänguuskusel on meeskondade mäng päämiselt vaimne võistlus, mille võidab see, kes on paremini vaimselt kokkukasvand. Pääle korv- ja võrkpalli pole ühtki teist mängu, mis nõuaks meeskonnalt nii ühtlast koostööd.

Käesoleval aastal, millal korraldati käsipalli-võistlused 3-es klassis, tundus meile otse võimatusena 3-e, õigemini 6-e meeskonna koostamine. Kuid pärast paarikuulist intensiivset harjutamist treeneri juhatusel oli koos vajaline arv mängijaid ja jäi veel ülegi reservidena. Ja kõik meeskonnad esinesid hästi, tulid igaüks esimesele kolmele kohale. Nagu sügisestel kergejõustiku-võistlustel, nii siingi pääsime esirinda võistlejate läbimurdmatu võidutahte tõttu. Seda nendib ka „Eesti Spordileht“, lausudes veebruari-numbris päälkirja all „TKSÜ käsipalli meistrid“ pärast meistrite loetelu toomist: „Nagu nähtub (meistrite) nimistust, on eriti edusamme teind Gustav Adolfi güm., milline tänavu suutis saavutada kaks meistrikohta, olles pääle selle veel A- ja B-kl. korvpalli finaalis. Kooli edu põhjuseks on kahtlemata intensiivne ja asjalik treening, mis õppeaasta alul lahkund käsipallituusade asemele kasvatas uued ja veel paremad.“ Need read juba ütlevad midagi!

Üksikuist meeskondadest olid edukaimad B-meeskonnad, eriti aga võrkpallis. Viimane suutis ilma ühegi kaotuseta tulla meistriks, võites läind-aastase meistri Toomkooli ja finaalis Kolledzhi. Meeskonna koosseis: Vahter — Ressar, Neuman — Vagane, Alumäe — Sivert. Seega pääle Vahteri ja Ressari oli kõigil teistel esmakordselt avalikkuse ees võistelda. — B-korvpallis tuli paratamatult kordamisfinaalis Tehnikumile kaotada, kuigi esimese finaali võitsime. Lohutuseks aga olgu üteldud, et Tehnikumi korvpalli-meeskond võitis hooaja lõpul ka A-kl. korvpallimeistri Reaalgüm. ja tuli vältturniiris võitjaks. — B-meeskondade edu pandiks olid veteraanid Ressar ja Vahter, kes keeldusid hooaja alul mängimast A-meeskonnas ja jäid B-meeskonda, kus olid tüsedaiks moraalseiks esikujudeks nooremaile mängijale.

A-klassi meeskondadest mängis ühtlasemalt korvpalli-meeskond, kelle ridades võistlesid kõik vanad tuusad, pääle v. k. Peebo. Viimane näitas oma hiilgemängu poolfinaalis Reaalgüm. vastu, kus oli parimaid väljal. Edaspidiseil mängudel ta aga langes vormist. Teised mängisid nii nagu tavaliselt. — Võrkpalli-meeskond oli aasta alul üllatavalt hää, võitis isegi favoriidi Kaarli güm. Kui aga järgmine mäng Reaalgüm.ale kaotati, siis soovitati meeskonnas ette võtta muudatus, mis ka

tehti. Kuid see ainult lõhestas meeskonna tervikust ja nii tuligi vastu võtta ka teine kaotus Vestholmi gümnaalt. Võib arvata, et kui sama meeskond oleks mängind alkoosseisus lõpuni või vahetus oleks tehtud kohe tsükli alul, siis meeskond oleks esinend kindlasti edukamalt.

C-klassi meeskondadest, kuhu kuulusid õppurid alates III klassist, esines suure eduga võrkpalli-meeskond, tulles meistriks ning lüües finaalis Reaalgümna. meeskonda kaks korda järgemööda. Meeskonnas mängisid: Klein — Silber, Roman — Vitisman, Espenberg — Leinberg. Korvpalli-meeskonna võite aga tumestab kaotus Saksa reaalgümnaale, millega jäi III kohale. Kokkuvõttes C-meeskonnad esinesid siiski häade tulemustega, on ju kõik mängijad noored algajad. Noortest on lootustandvaimad Kangur, Vahter 2 ja Espenberg.

Kui arvestada käsipallis 4 kohta ja anda punkte 4, 3, 2 ja 1 (mis oleks õiglasim), siis saame arvestada koolide üldvõitja käsipallis. Nii saab meie kool 18 punkti, Reaalgümna. aga 14 p. — Kuidas on käsipalliga lood tuleval aastal, on raske ennustada, sest sügisel lahkub tervelt 11 meeskonnamängijat. Kuidas tekkiv tühik suudetakse täita, näitab järgmine hooaeg. Igatahes ei peaks see sünnitama ülepeaasetamatuid raskusi, sest oli ju käesolevagi aasta alul seisukord räbal, nüüd aga pole kurta midagi. Arvestades suure õppurperega, peaks leiduma küllalt käsipallureid, kes on võimelised väarikalt kaitsma G. A. G. värve.

Tuleks veel mainida riistvõimlemise esivõistlusi, mis on olnud alati G. A. G. poiste eriala. Tänavugi võitsime ülekaalukalt kõik esikohad, nagu eelmistelgi aastail. Võistlustel, mis olid korraldatud kolmes klassis, tulid üldvõitjaks: A-kl. Rosenbeck, B-kl. Laulman ja C-kl. Korv. — Samuti neljavõistluses (kartulijooks, kõrgushüpe, kõieronimine, meditsiinipalli tõuge) esinesid meie poisid hästi, tulles kindlalt võitjaks. Nimetamisväärne on õppur Punno kõrgushüppe tagajärg 168 sm. Üldvõitjaks tulid siin A-kl. Rosenbeck ja C-kl. Uuehendrik, kuna B-klassis läks koht ära.

Raskejõustiku alal on meil lubatud võistelda ainult maadluses, kuna poks kui „toores“ spordiala ei leia õpetajaskonnas poolehoidu. Ometi on Lääne-Euroopa ja Ameerika koolis just poksil põhendatud erilist tähelepanu tema iseloomu kasvatajate ja muude tulusate omaduste tõttu. Kuid maadlusmattidelgi olid meie poisid võitmatud. Nii 6-est esikohast võideti 5, seega ainult ühe kaalu esikoht läks ära (kahjuks puudus meil sääl võistleja). Maadlusmeistreiks tulid: kärbesk. Tammit, sulgk. Norvid, kergek. Padu, keskk. Hansman ja poolraskek. Punno. Tublid poisid!

Seega olekski ehk antud lühike ülevaade kõigist tähtsamaist spordisündmustest. Nimetama peab aga veel Krisa suusavõitu ja suurepärase aega: 10 klm. — 36 min. 10 sek.! See on pari-

maid aegu Bestis sel distantsil. Teine meie suusataja Radiko jäi C-kl. teiseks.

Võiks veel huvitada paljusid küsimus, milline kool saab kõige rohkem meistrimärke TKSÜ auhindade jagamise õhtul, muidugi kõigilt aladelt kokku, sest ka see annab koolide jõudude vahekorra ülevaatliku pildi. Sirvides TKSÜ meistri- raamatut ja lugedes k. a. TKSÜ meistreid, leiame, et neid on meie koolis — G. A. G.-s 35, Reaalgümna. 26, Vestholmi gümna. 21, Tehnikumiil 18, teistel koolidel vähem.

Nagu näha igasuguseist kokkuvõttest ja arvestustest, on G. A. G. kõigil spordialadel esirinnas. Näib, nagu oleksime jätnud endast otsustavalt maha oma põlise rivaali — Reaalgümna. Kuid see ei anna veel põhjust suurustamiseks, sest võibolla on osad järgmisel aastal ümberpööratud. Selle ootamatuse vältimiseks peab valvel olema kogu meie spordipere, ei tohi jääda puhkama loorberreile, vaid tuleb jätkata pidevalt üksmeelset harjutamist, sest siis kordame käesoleva aasta võidud ja püsime võitmatuina.

Spordiringi aastategevusest

G. A. G. sisemist spordielu juhiv Spordiringi kehalise kasvatuse õpetaja hra R. Vihmari hooldamisel. Spordiringi ümber on koondunud kõik meie kooli sporti harrastavad kasvandikud, arvult ligi 200 õppurit.

Kõik käesoleval õppeaastal spordi alal tehtud edusammud ning võidetud esikohad tuleb panna Spordiringi juhatuse ja hooldaja arvele. Eriti tuleb rõhutada Spordiringi teeneid käsipalli alal. Nimelt palkas ring oma kulul treeneri, kelle neljakuise töö vilja nägime TKSÜ käsipallivõistluste lõppedes.

Edasi on palju tööd tehtud võimlemise alal. Hra Vihmari väsimatu juhatuse tõttu evime palju häid võimlejaid nii nooremate kui vanemate õppurite hulgast. See ala on saand meil nii populaarseks, et paljud külastavad meie koolipidusid eeskätt eeskavas olevate võimlemisettekanete jälgimiseks.

Spordiringi juhatuse endaalgatusest peab nime-tama hooaja avavõistlust pärnakatega käsipallis, mis on saand juba traditsiooniks. Kahjuks aga jäi seekord vastukülaskäik ära vastava päälinna gümnaasiumidirektorite määruse keelul.

Teiseks suuremaks sündmuseks oli aasta lõpul käsipallihooaja lõpetamiseks korraldatud klassidevaheline välkturniir TKSÜ eeskujul. Võistlused peeti kahes klassis ja võitjaks tulid A-kl. nii võrkpalli korvpallis V-b kl. (evib parimaid kooli-meeskonna mängijaid) ning B-kl. II el. samuti võrk- ja korvpallis.

Ja lõpuks ei saa jätta märkimata seda, et Spordiring on alati rõhutand spordi suurt kasvatuslikku tähtsust, mistõttu on tõusnud sportivate ning spordihuviliste õppurite vastutus- ja distsipliini-tunne. Eriti tänuvõlgased oleme hra Vihmarile, kellel on olnud alati praktiliste juhiste kõrval rohkesti käepärast ka tulusaid näpunäiteid spordieetika alalt.

P. S. Spordiringi juhatuse koosseis: esinik K. Tallmeister, varur V. Klein, abivarur U. Anni, kirjur K. Perman, laekur R. Kell. Revisjonikomisjon: esinik J. Trompet, liikmed B. Vald ja A. Neuman.

K. Perman

Jooni laskuringi tööst

Käesoleva õppeaasta teisel semestril — 10. märtsil — asutati G. A. G-s uus erilmeline ring, nimelt laskuring, mille päämiseks eesmärgiks on tõsta kooli üldist laskeoskuse taset, et pääseda riigikaitse-õppuste eripäevil korraldatavail laskevõistlustel esirinda.

Seda kohustavad meie kooli hää nimi ja tänavused saavutused nii kirjanduse kui spordi alal. Seni on õppurkond suhtunud uuele üritusele vägagi häatahtlikult, mida loodame tulevikuski.

Praegu on käimas ringis intensiivne harjutamine, millele järgnevad maikuul lõpul omavahelised laskevõistlused, et võiksime kogemus- ja edurikkalt esineda suvistel koolidevahelistel võistlustel.

Laskuringi vanemaks on energiline kooli riigikaitseõppuse instruktor ltn. E. Kaivo. Juhatuskoosneb õppureist: esinik H. Tombach, abiesinik E. Schwarz, kirjur A. Võrk, relvur H. Punno, abirelvur J. Trompet, laekur H. Tammo. Revisjonikomisjoni kuuluvad: esinik R. Kell, liikmed R. Aarn ja M. Padu.

H. Tombach

FOTO-FOX

ÄRI AMATÖÖRFOTOGRAAFIDELE

TALLINN - KUNINGA 3

KAUBAMAJA

„SPORT“

TALLINN,

SUUR KARJA T. 18/4

TELEFON 446-00

Spordiabinõud

ÕPILASTELE HINNAALANDUS

Teie pildistate,
meie ilmutame, paljundame, suurendame
kiirelt ja korralikult

Fotolaboratoorium

PRESTOFOTO

TALLINN, PIKK TÄN 51, TEL. 444-29

ODAVAIMALT LASETE OMA

FOTOAMATÖÖRTÖID

VALMISTADA END. SÕJAKOOLI FOTO-INSTRUKTORI JUHATUSEL
TALLINNAS, VIRU 12—3 (enne Raekojaplatsil 16—2)

Kopeerimine, suurendamine ja diapositiivide valmistamine kiirelt ja asjatundlikult

Soodustusena amatööridele filmide ja plaatide ilmutam. tasuta

Hinnad:

13×18	25 s.
10×12	15 "
9×14	12 "
9×12	10 "
6,5×11	8 "
6×9	7 "
6×6	6 "
5×7,5	6 "
4×6	5 "
3×4	4 "

**Seljakotid,
käsikohvrid,
vihmakuued ja
tenniskingad**

S. KULL

VANA POSTI 8

Foto-ateljee

Parikas

Kuninga 1

Avatud

ärip. kl. 9—5,
pühap. k. 11—2

Paul Michelson

Mütsi-, kübara- ja karusnahakauplus

Tallinn, Vana Posti tän. 8.

Soovitab
kõiksugu **kooliõpilaste vormimütse**
määruse järgi õiges vormis ja värvis.

Peale selle saadaval:

**kübaraid, klubi-, soni-, spordi-,
noorkotka- ning tuletõrjemütse**

Oppurid!

Teie tellimised täidame
kiiresti ja korralikult.

**Kella-, kullasepa
äri ja töökoda**

J. KUULEP

Väike Pärnu mnt. 23

Õpilastele

igasuguseid loodusloolisi tarbeid,
joonistustarbeid,
kirjutusmaterjali,
raamatuid
j. n. e.

leiate alati

K. K. Ü. „TÖÖKOOLIS“

TALLINN, V. ROOSIKRANTSI 3